

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

माध्यमिक शिक्षण बोर्डना धोरण - १० ना वर्ष: २००४ - २००५ थी वर्ष: २००८ - २००९ नां
परिणामोनी समिक्षा

द्विगंत अेल. दवे
संशोधक
श्री राजपर पे.से. शाणा,
ता-पाटडी, जि-सुरेन्डनगर

डो. छितेषत्माई अेम. सोलंकी
आसिस्टन्ट प्रोफेसर
श्रीमती अेम. अेम. शाळ कोलेज ओफ़
अेज्युकेशन, वढवाण, जि- सुरेन्डनगर

VIDHYAYANA

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

સારાંશ : આ સંશોધન માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ના વર્ષ: ૨૦૦૪-૨૦૦૫ થી વર્ષ: ૨૦૦૮-૨૦૦૯નાં પરિણામોની સમીક્ષા કરવાના હેતુથી કરવામાં આવેલ છે. સંશોધનમાં માર્ગદર્શન માટે જરૂરી તમામ પ્રકારના સાહિત્યનો ઉપયોગ કરવામાં આવેલ છે આ સંશોધનમાં ગુજરાત રાજ્ય માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ ના વર્ષ: ૨૦૦૪-૨૦૦૫ થી વર્ષ: ૨૦૦૮-૨૦૦૯ ના પરિણામો વ્યાપવિશ્વ તરીકે લેવામાં આવ્યા હતાં. નિદર્શ (નમૂના) તરીકે અહીં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ ના વર્ષ: ૨૦૦૪-૨૦૦૫ થી વર્ષ: ૨૦૦૮-૨૦૦૯ ના પરિણામોને જ નિદર્શ તરીકે લેવામાં આવ્યા હતાં. સંશોધનના ઉપકરણ તરીકે માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા પ્રકાશિત થયેલી વર્ષ: ૨૦૦૫થી વર્ષ: ૨૦૦૯ સુધીની પરિણામ પુસ્તિકાનો ઉપયોગ કરેલ છે. આ સંશોધન અભ્યાસ માટે દસ્તાવેજી સર્વેક્ષણ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવેલ છે જે ધોરણ-૧૦ ના પરિણામ પુસ્તિકારૂપી દસ્તાવેજોમાંથી મળે છે આ સંશોધનની માહિતી માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા દર વર્ષે પ્રકાશિત કરાતી પરિણામ પુસ્તિકાઓ જી.સી.ઈ.આર.ટી., ગાંધીનગર દ્વારા સંશોધકે રૂબરૂ પ્રાપ્ત કરેલ છે એકત્ર કરેલ માહિતીનું પૃથ્થકરણ માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ ના પરિણામોની ટકાવારી ઉત્તીર્ણ અને અનુત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓનું પરિણામ, માધ્યમવાર પરિણામ વગેરેનું વિવિધ સારણીઓ અને આલેખ દ્વારા પૃથ્થકરણ કરવામાં આવ્યું. સંશોધનના મહત્વના તારણોમાં એવું જાણવા મળ્યું કે જાહેર પરીક્ષા પદ્ધતિ, પરીક્ષાના માળખાઓ અને પરિણામોએ છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી વિશિષ્ટ સમસ્યાઓ સર્જી છે. માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા ધોરણ-૧૦ ના અંતે લેવાતી જાહેર પરીક્ષાઓના પરિણામમાં જોવા મળતી વિસંગતતા એક ચર્ચાનો વિષય છે, સમસ્યાનો વિષય છે આ બધી સમસ્યાના સંદર્ભમાં આ પરિણામોનો વિવિધ દૃષ્ટિકોણથી ઉડાણપુર્વક અભ્યાસ કરેલ છે અને તારણો રજૂ કરેલ છે. આ સંશોધનના તારણો બધા જ માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ માટે લાગુ ન પાડી શકાય તેમ છતાં પણ થોડા ઘણા અંશે માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, શાળાઓ, આચાર્યશ્રીઓ, શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શનરૂપ બને તો સંશોધનનો આ નમ્ર પ્રયાસ સાર્થક થયેલો દેખાશે.

મહત્વના શબ્દો : માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, વર્ષ: ૨૦૦૪-૨૦૦૫ થી વર્ષ: ૨૦૦૮-૨૦૦૯ ના પરિણામો, ધોરણ - ૧૦ ના પરિણામો, સમીક્ષા

પૂર્વ થયેલા સંબંધિત સંશોધનોની સમીક્ષા

પ્રસ્તુત અભ્યાસને સંબંધિત સંશોધનો જુદા-જુદા સંશોધન કેન્દ્રો તેમજ યુનિવર્સિટી કક્ષાએ થઈ ચુકેલા છે. જેમાના આઠ સંશોધનનો સાર અહીં રજૂ કરેલ છે.

VIDHYAYANA

સંશોધનવર્ષની રીતે જોઈએ તો આ સંશોધનો પટેલ(૧૯૯૦), પટેલ(૧૯૯૧), પટેલ(૧૯૯૨), કડેવાળ(૧૯૯૮), પટેલ(૧૯૯૯), રાવલ(૨૦૦૪), ઉપાધ્યાય(૨૦૦૫) તેમજ અસ્મિતાબેન(૨૦૦૬) સંશોધનકર્તાઓ દ્વારા જુદી-જુદી યુનિવર્સિટીઓમાંથી એમ.એડ. ની પદવી માટે હાથ ધરાયા હતા. જેનો અહીં સમાવેશ કરેલ છે.

પ્રસ્તુત સંશોધનોના હેતુઓના સંદર્ભમાં જોઈએ તો પટેલ(૧૯૯૦), પટેલ(૧૯૯૧), પટેલ(૧૯૯૨), ઉપાધ્યાય(૨૦૦૫) અને અસ્મિતાબેન(૨૦૦૬)એ ધોરણ-૧૦ના વર્ષવાર પરિણામોની વિષયવાર, જાતિવાર, જ્ઞાતિવાર વગેરેને ધ્યાનમાં રાખીને તુલના કરી હતી. કડેવાળ (૧૯૯૮) એ પ્રાથમિક શિક્ષણ શિષ્યવૃત્તિ પરીક્ષાના પરિણામો પર જાતિવાર, જ્ઞાતિવાર, વિસ્તારવાર, વિષયવાર, અસર તપાસી હતી. પટેલ(૧૯૯૯) એ બહુશ્રેણીય અભિગમથી ચાલતી પ્રાથમિક શાળાઓની સમસ્યા અને સમસ્યા નિવારણ અંગેનો અભ્યાસ કર્યો હતો. રાવલ (૨૦૦૪) એ ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષયની નિદાન કસોટી અને સત્રાંત કસોટી પર સિદ્ધિકક્ષા પ્રાપ્તકો વચ્ચેનો સંબંધ, સિદ્ધિકક્ષા પર જાતિની અસર, ઉપચાર કાર્યક્રમની અસરકારકતા તપાસવાનો અભ્યાસ કર્યો હતો.

પ્રસ્તુત સંશોધનના ઉપકરણોના સંદર્ભમાં જોઈએ તો પટેલ(૧૯૯૦), પટેલ(૧૯૯૧), ઉપાધ્યાય (૨૦૦૫), અસ્મિતાબેન(૨૦૦૬) એ પરિણામપત્રકોનું, પટેલ(૧૯૯૨) અને રાવલ(૨૦૦૪)એ માહિતી પત્રકોનું, કડેવાળ(૧૯૯૮)એ પરિણામ રજિસ્ટરનો તેમજ પટેલ (૧૯૯૯) એ પ્રશ્નાવલિનો ઉપયોગ કરેલ હતો.

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

પ્રસ્તુત સંશોધનોની સંશોધન પદ્ધતિના સંદર્ભમાં જોઈએ તો પટેલ(૧૯૯૦)એ તુલનાત્મક અભ્યાસ પદ્ધતિનો, પટેલ(૧૯૯૧), પટેલ(૧૯૯૨), પટેલ(૧૯૯૯)એ સર્વેક્ષણ પદ્ધતિનો તેમજ કડેવાળ (૧૯૯૮), રાવલ(૨૦૦૪), ઉપાધ્યાય(૨૦૦૫), અસ્મિતાબેન(૨૦૦૬) એ દસ્તાવેઠ સર્વેક્ષણ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરેલ હતો.

પ્રસ્તુત સંશોધનોની નિદર્શ પદ્ધતિઓના સંદર્ભમાં જોઈએ તો પટેલ(૧૯૯૦)એ આકસ્મિક નમુના પદ્ધતિનો, પટેલ(૧૯૯૧), પટેલ(૧૯૯૨), પટેલ(૧૯૯૯)એ સ્તરીકૃત યાચ્છિક નમુના પદ્ધતિનો, અસ્મિતાબેન (૨૦૦૬)એ સહેતુક સ્તરીકૃત ઝૂમખા નમુના પદ્ધતિનો, જ્યારે કડેવાળ(૧૯૯૮)એ વ્યાપવિશ્વના તમામ પાત્રોને નિદર્શ તરીકે પસંદ કરેલા હતા.

પ્રસ્તુત સંશોધનોના તારણોના સંદર્ભમાં જોઈએ તો પટેલ(૧૯૯૦) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં ભાષાજુથમાં નબળો દેખાવ, ગણિત વિજ્ઞાન જુથમાં સારો દેખાવ તેમજ વિવિધ વિષયોના સરાસરી ગુણમાં સાતત્યની ઓછી માત્રા જોવા મળી હતી. પટેલ(૧૯૯૧) અને પટેલ(૧૯૯૨) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનોમાં વાર્ષિક પરીક્ષાના પરિણામો પ્રિલિમીનરી પરીક્ષાના પરિણામો કરતા સારા તેમજ બહેનોનું પરિણામ ભાઈઓ કરતા વધુ સારું જોવા મળતું હતું. કડેવાળ(૧૯૯૮) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ શિષ્યવૃત્તિના પરિણામોમાં છોકરાઓ અને છોકરીઓએ મેળવેલ પ્રાપ્તિઓની સરાસરી વચ્ચે તફાવત જોવા મળેલ નહોતો. ગ્રામ્ય કરતાં શહેરી તેમજ પછાત કરતાં બિનપછાત વિદ્યાર્થીઓ વધુ હોંશીયાર જણાયા હતાં. ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષયના પ્રાપ્તિઓ વચ્ચે કોઈ ખાસ તફાવત નહોતો જોવા મળ્યો. પટેલ(૧૯૯૯) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં ૬૩% પુરુષ શિક્ષકો, ૩૭% સ્ત્રી શિક્ષિકાઓ જોવા મળી હતી. બે વર્ગોવાળી ૬૮ % શાળાઓ, ત્રણ વર્ગોવાળી ૧૫% શાળાઓ અને ચાર વર્ગોવાળી ૧૭% શાળાઓ જોવા મળી હતી. ઓછા શિક્ષકોને કારણે અભ્યાસક્રમ અધુરો રહી જતો જોવા મળ્યો તેમજ સારા અનુભવ ધરાવતા શિક્ષકોનું પ્રમાણ પણ ઓછું જોવા મળ્યું હતું. રાવલ (૨૦૦૪) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં ગણિત અને વિજ્ઞાનની સત્રાંત અને નિદાન કસોટીના પરિણામોમાં સિદ્ધિ કક્ષામાં છોકરાઓ માટે ચલનાંકને લક્ષમાં લેતા છોકરીઓની સરાસરી વધુ સ્થિર જોવા મળી હતી. ઉપાધ્યાય (૨૦૦૫) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં પાંચેય શાળાઓના પરિણામોમાં સાતત્ય નહોતું જોવા મળ્યું. ગણિત વિજ્ઞાન જુથમાં વિષયલબ્ધિ ૩૦, સમાજ નવરચના જુથમાં વિષયલબ્ધિ ૪૦, વસ્ત્ર વિદ્યામાં ૮૦, કૃષિ વિદ્યામાં ૬૫, ગ્રામ યંત્રવિદ્યામાં ૭૦ જોવા મળી હતી. જાતીય તફાવતની સ્પષ્ટ અસર જોવા નહોતી મળી. અસ્મિતાબેન (૨૦૦૬) દ્વારા હાથ ધરાયેલા સંશોધનમાં ગુજરાતી, અંગ્રેજી, ગણિત, વિજ્ઞાન વિષયોમાં અંધ, અસ્થિ વિષયક વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિ વચ્ચે સાર્થક તફાવત નહોતો જોવા મળતો. અંધ અને બહેરા મુંગા વચ્ચે સાર્થક તફાવત જોવા મળતો હતો.

અભ્યાસનાં મુખ્ય હેતુઓ

૧. વર્ષવાર વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા જાણવી.
૨. વર્ષવાર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના પરિણામની ટકાવારી જાણવી.
૩. વર્ષવાર ઉત્તીર્ણ અને અનુત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી જાણવી.
૪. વર્ષવાર માધ્યમવાર પરિણામની ટકાવારીનો અભ્યાસ કરવો.

સંશોધનની આધારશિલા અને સંશોધનયોજના

સમસ્યાનો ઉદભવ

આપણી શાળામાં ભણાવાતો પાઠ્યક્રમ એ અભ્યાસનો માત્ર એક ભાગ છે. અભ્યાસક્રમ તો બાળકના સર્વાંગી વિષયને સ્પર્શતો એકમ છે, એટલે શાળામાં પાઠ્યક્રમનું મૂલ્યાંકન એ બાળકના સર્વાંગી વિકાસની પ્રગતિ છે એમ માનવું ભૂલભરેલું છે પણ આજની શિક્ષણ-પરીક્ષણની પ્રક્રિયા જ એવા પ્રકારની છે કે બાળકનું મૂલ્યાંકન તેની પરીક્ષાના ગુણ આધારિત જ નક્કી કરવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીની પ્રગતિમાં જણાતા અંતરાયો દૂર કરવામાં આપણી પરીક્ષા પદ્ધતિ સક્ષમ નથી. વિદ્યાર્થીના અભ્યાસકાળ દરમિયાન વર્ગબદ્ધતી માટે દરેક વર્ષના અંતે તેની પરીક્ષા લેવાય છે. આ રીતે જ્યારે વિદ્યાર્થી જ્યારે ધોરણ-૧૦માં પહોંચે છે ત્યારે ધોરણ-૧૦ ના અંતે વિદ્યાર્થીની પરીક્ષા સૌ પ્રથમ વાર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા લેવામાં આવે છે. માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

ધોરણ-૧૦ના અંતે જાહેર પરીક્ષાના પરિણામો પર નજર નાખીએ તો સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે કે- વર્ષવાર આ પરિણામોમાં તફાવત રહેલો હોય છે જે અત્યંત દુઃખદ બાબત છે.

માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા લેવાતી ધોરણ-૧૦ ની જાહેર પરીક્ષાના પરિણામો પર િષ્ટિપાત કરીએ તો તેમાં વર્ષવાર આવી ઘણી વિસંગતતાઓ જોવા મળે છે તેમ છતાં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ના પરિણામોનો વિવિધ દષ્ટિકોણથી ઉડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરવામાં આવતો નથી. આથી આ પરિણામોમાં સુધારો લાવવા માટે આ વિષયક સંશોધનો હાથ ધરવા ખૂબ જરૂરી બને છે. આ પરિસ્થિતિમાં અભ્યાસ કે માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ના વર્ષ: ૨૦૦૪-૨૦૦૫ થી વર્ષ: ૨૦૦૮-૨૦૦૯ના પરિણામોની સમીક્ષા કરવાનો પ્રયાસ હાથ ધરેલ છે. આ માટે અભ્યાસકે સંબંધિત સંશોધન સાહિત્યનો અભ્યાસ કર્યો અને તેમાં ઉડા ઉતરતા અભ્યાસક્રમને નવી દિશા પ્રાપ્ત થઈ.

પ્રસ્તુત સંશોધનમાં અભ્યાસકે માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના વર્ષ: ૨૦૦૪-૨૦૦૫ થી વર્ષ: ૨૦૦૮-૨૦૦૯ એટલે કે વર્ષ: ૨૦૦૫, વર્ષ: ૨૦૦૬, વર્ષ: ૨૦૦૭, વર્ષ: ૨૦૦૮, વર્ષ: ૨૦૦૯ એમ કુલ પાંચ વર્ષ સુધીના ધોરણ-૧૦ના પરિણામોની સમીક્ષા કરવાનો અભ્યાસ હાથ ધર્યો છે જેમાં વિવિધ પાસાઓનો સમાવેશ કરેલ છે. આ અભ્યાસ હાથ ધરવા પાછળ સંશોધકનો હેતુ વર્ષવાર પરીક્ષાના પરિણામોમાં જોવા મળતા તફાવત જાણવાનો ઉત્તીર્ણ અને અનુત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓનું પરિણામ, માધ્યમવાર પરિણામ તફાવત જાણવાનો છે તે જાણવા ઉપરાંત અન્ય કેટલીક બાબતો અંગેનું ચિત્ર સ્પષ્ટ થાય તે માટેનો છે. ઉપર્યુક્ત જેવી બાબતો અંગેનો ઉડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરવો રસપ્રદ થઈ પડે એમ માનીને અભ્યાસ દ્વારા પ્રસ્તુત અભ્યાસ હાથ ધરવામાં આવ્યો છે.

સંશોધન ઉપકરણ

સમસ્યા પર સંશોધન માટે જરૂરી માટે જરૂરી માહિતીનું એકત્રીકરણ કરવું પડે છે. સંશોધન અંગેની માહિતી એકત્ર કરવા માટે જે સાધનનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે તેને ઉપકરણ કહે છે. ઉપકરણની પસંદગીનો આધાર માહિતીનો પ્રકાર પર રહેલો છે. ઉપકરણો ઘણાં પ્રકારના હોય છે. જેમ કે પ્રશ્નાવલિ, મુલાકાતપત્રક, ક્રમમાપદંડ, ઓળખયાદી, વલણ માપદંડ વગેરે...

સંશોધનને અનુરૂપ ઉપકરણ પસંદગી કરવી ઘણી જ મહત્વની સાબિત થાય છે.

એમ.એલ. કમલેશના મતે,

‘ A tool or an instrument is a means through which the research is enabled to collect data needed for his study’

સંશોધનના પ્રકાર, સંશોધનના હેતુ અને અભ્યાસપ્રશ્નો કે ઉત્કલ્પનાઓ, સંશોધન પદ્ધતિ તેમજ વ્યાપવિશ્વને ધ્યાનમાં રાખીને યોગ્ય ઉપકરણની પસંદગી કરવામાં આવે છે.

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ના વર્ષ: ૨૦૦૪-૨૦૦૫ થી વર્ષ: ૨૦૦૮-૨૦૦૯ નાં પરિણામોની સમીક્ષા કરવાની છે. જેથી આ વર્ષો દરમિયાનનાં ધોરણ-૧૦ના પરિણામોરૂપ માહિતી મેળવવી આવશ્યક છે. માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ ધોરણ-૧૦ના પરિણામ સમયે સમગ્ર રાજ્યનાં પરિણામોની વિસ્તૃત છણાવટ કરેલી પરિણામ પુસ્તિકાનું પ્રકાશન કરે છે. આ પરિણામ પુસ્તિકાના પરિણામો દ્વારા આ સંશોધન માટેના જરૂરી તમામ પરિણામો પ્રાપ્ત થઈ જાય છે. આથી પ્રસ્તુત સંશોધનના સંશોધન ઉપકરણ તરીકે માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા પ્રકાશિત થયેલી વર્ષ ૨૦૦૫ થી વર્ષ ૨૦૦૯ સુધીની પરિણામ પુસ્તિકાઓનો ઉપયોગ કરેલ છે.

અભ્યાસની પદ્ધતિ

સંશોધન એ એક પદ્ધતિસરનું વૈજ્ઞાનિક ઢબે થતું કાર્ય છે. સંશોધનની સમસ્યા પસંદ કર્યા બાદ તેનો પદ્ધતિસર અભ્યાસ કવા માટે યોગ્ય પદ્ધતિ પસંદ કરવામાં આવે છે. સંશોધનમાં નિશ્ચિત હેતુઓની પ્રાપ્તિ માટે યોગ્ય પદ્ધતિની પસંદગી અત્યંત આવશ્યક છે.

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

" संशोधन पद्धति समस्यानुं योक्साईपूर्वक स्पष्टीकरण थई गया बाढ संशोधन अढ्यासना डेतुओने अनुरूप माडिती मेणववानी संढर्भमां विशिष्ट कार्यो करे छे. "

संशोधन समस्याना प्रकार प्रमाणे संशोधन पद्धतिनी पसंदगी करवामां आवे छे. शैक्षणिक संशोधनोमां विविध पद्धतिओनो उपयोग थाय छे. शैक्षणिक संशोधनोमां सामान्य रीते प्रायोगिक पद्धति, ऐतिहासिक पद्धति, सर्वेक्षण पद्धति, संबंढात्मक पद्धति अने विकासत्मक अढ्यास पद्धतिओनो उपयोग थतो डोय छे

संशोधन पद्धतिनो मुख्य आधार संशोधनना विषय पर रडेलो छे. प्रस्तुत अढ्यासनो विषय माध्यमिक शिक्षण बोर्डनां धोरण-१०ना वर्ष: २००४ –२००५ थी वर्ष: २००८–२००९नां परिणामोनी समीक्षा छे जेने माटे अढ्यासके दस्तावेओ सर्वेक्षण पद्धतिअे अढ्यास डाय धरेल छे. आ संशोधनमां माध्यमिक शिक्षण बोर्डनां वर्ष: २००४–२००५थी वर्ष: २००८–२००९नां धोरण-१०ना परिणामो परिणामपुस्तिकाइपी दस्तावेजोमांथी मणे छे. आम, प्रस्तुत अढ्यास माटे संशोधन पद्धति तरीके दस्तावेओ सर्वेक्षण पद्धति श्रेष्ठ छे.

माडिती ऐकत्रीकरणनी योजना

संशोधन माडिती तेनुं योक्साईपूर्वकनुं ऐकत्रीकरण अने तेनी आधारढूतता तेमज विश्वनीयता समग्र संशोधन माटे मडत्वनी बाढत छे. माडिती ऐकत्रीकरण माटे प्रमाणढूत परिढणो पर ज आधार राढवो पडे छे.

प्रस्तुत संशोधनमां माध्यमिक शिक्षण बोर्डना धोरण-१० ना वर्ष: २००४–२००५थी वर्ष: २००८–२००९ सुधीनां परिणामो नमूना तरीके पसंद करेला छे. आ परिणामो मेणववा माटे माध्यमिक शिक्षण बोर्ड द्वारा दर वर्षे परीक्षाना परिणाम बाढ प्रकाशित कराती परिणामपुस्तिकानी आवश्यकता रडे छे. आ परिणाम पुस्तिकाओ जी.सी.ई.आ.टी. गांधीनगर द्वारा संशोधके रूढरु जईने मेणवेव छे. आ परिणाम द्वारा पुस्तिकाओ द्वारा जरूरी तमाम माडिती ऐकत्र करी शकाय छे.

माडिती पृथ्यकरणनी रीत

प्रस्तुत संशोधनमां माध्यमिक शिक्षण बोर्डना धोरण-१० ना वर्ष: २००५ थी वर्ष: २००९ सुधीना परिणामो परिणामपुस्तिका द्वारा ऐकत्र कराया छे.

प्रस्तुत संशोधनना डेतुओने ध्यानमां राढीने माध्यमिक शिक्षण बोर्डना धोरण-१०ना वर्षवार परिणामोनुं पृथ्यकरण करवामां आव्युं छे. आ माटे धोरण-१०ना वर्षवार विद्यार्थीओनी संख्या, उतीर्ण अने अनुतीर्ण विद्यार्थीओनुं परिणाम, माध्यमवार परिणाम विविध सारणीओ द्वारा दर्शाववामां आव्यु छे. ऐकत्र करेल माडितीनुं पृथ्यकरण अने अर्थघटन न करवामां आवे त्यां सुधी माडितीनो डेतु सरतो नथी तेथी सारणीओनुं अर्थघटन तेमज आलेख द्वारा रजुआत पण करवामां आवी छे.

माडितीनुं पृथ्यकरण अने अर्थघटन

संशोधन प्रक्रियामां ऐकत्रित माडितीनुं विश्लेषण अने अर्थघटन सौथी मडत्वनो तढकको छे. प्रस्तुत अढ्यासमां माध्यमिक शिक्षण बोर्डना धोरण-१० ना वर्ष:२००५ थी वर्ष:२००९ सुधीनां अढ्यासमां लीधेल परिणामोने सारणीमां दर्शावेल छे. सारणीमां रडेल परिणामनुं अर्थघटन करायुं छे तेमज अर्थघटनमां स्पष्टीकरण माटे दरेक स्थाने आलेख द्वारा पण रजुआत करवामां आवी छे.

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

સારણી – ૧.૧

માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ – ૧૦ના વર્ષવાર પરીક્ષા આપનાર વિદ્યાર્થીઓ

વર્ષ	વિદ્યાર્થીની સંખ્યા
2005	6,71,949
2006	7,51,176
2007	6,59,640
2008	6,93,928
2009	7,73,986

- સારણી ૧.૧ માં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ ના વર્ષવાર પરીક્ષા આપનાર વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા દર્શાવેલ છે.
- આલેખ ૧.૧ માં વર્ષવાર પરીક્ષા આપનાર વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા દર્શાવેલ છે.
- સારણી ૧.૧ માં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ ના વર્ષવાર વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા અનુક્રમે ૬,૭૧,૯૪૯, ૭,૫૧,૧૭૬, ૬,૫૯,૬૪૦, ૬,૯૩,૯૨૮ અને ૭,૭૩,૯૮૬ હતી જે આલેખમાં દર્શાવેલ છે.
- વર્ષ-૨૦૦૫માં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૬,૭૧,૯૪૯ હતી. વર્ષ-૨૦૦૬માં વર્ષ-૨૦૦૫ કરતા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ૭૯,૨૨૭ જેટલો વધારો થઈ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૭,૫૧,૧૭૬ થઈ હતી. વર્ષ-૨૦૦૭ માં વર્ષ-૨૦૦૫ કરતા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૯૧,૫૩૬ જેટલો ઘટાડો થઈ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૬,૫૯,૬૪૦ હતી. વર્ષ-૨૦૦૮ માં વર્ષ-૨૦૦૭ કરતાં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ૩૪,૨૮૮ જેટલો વધારો થઈ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૬,૯૩,૯૨૮ હતી. વર્ષ-૨૦૦૯ માં વર્ષ-૨૦૦૮ કરતા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ૮૦,૦૬૮ જેટલો વધારો થઈ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં ૭,૭૩,૯૮૬ હતી.
- આ પાંચેય વર્ષોમાં વર્ષ -૨૦૦૬, વર્ષ - ૨૦૦૮ અને વર્ષ - ૨૦૦૯ માં તે વર્ષના અગાઉના વર્ષ કરતા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં નોંધપાત્ર વધારો જોવા મળ્યો હતો. જ્યારે વર્ષ-૨૦૦૭ માં વર્ષ-૨૦૦૬ કરતા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં આશ્ચર્યજનક ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો.
- આ પાંચેય વર્ષોમાં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં વર્ષ -૨૦૦૫ કરતા વર્ષ -૨૦૦૬ માં ૧૧.૭૯ ટકા વધારો, વર્ષ - ૨૦૦૭ માં વર્ષ -૨૦૦૬ કરતા ૧૨.૧૯ ટકા ઘટાડો, વર્ષ - ૨૦૦૮ માં વર્ષ - ૨૦૦૭ કરતા ૫.૧૯ ટકા વધારો અને વર્ષ- ૨૦૦૯ માં વર્ષ ૨૦૦૮ કરતા ૧૧.૫૩ ટકાનો વધારો જોવા મળ્યો હતો.

VIDHYAYANA

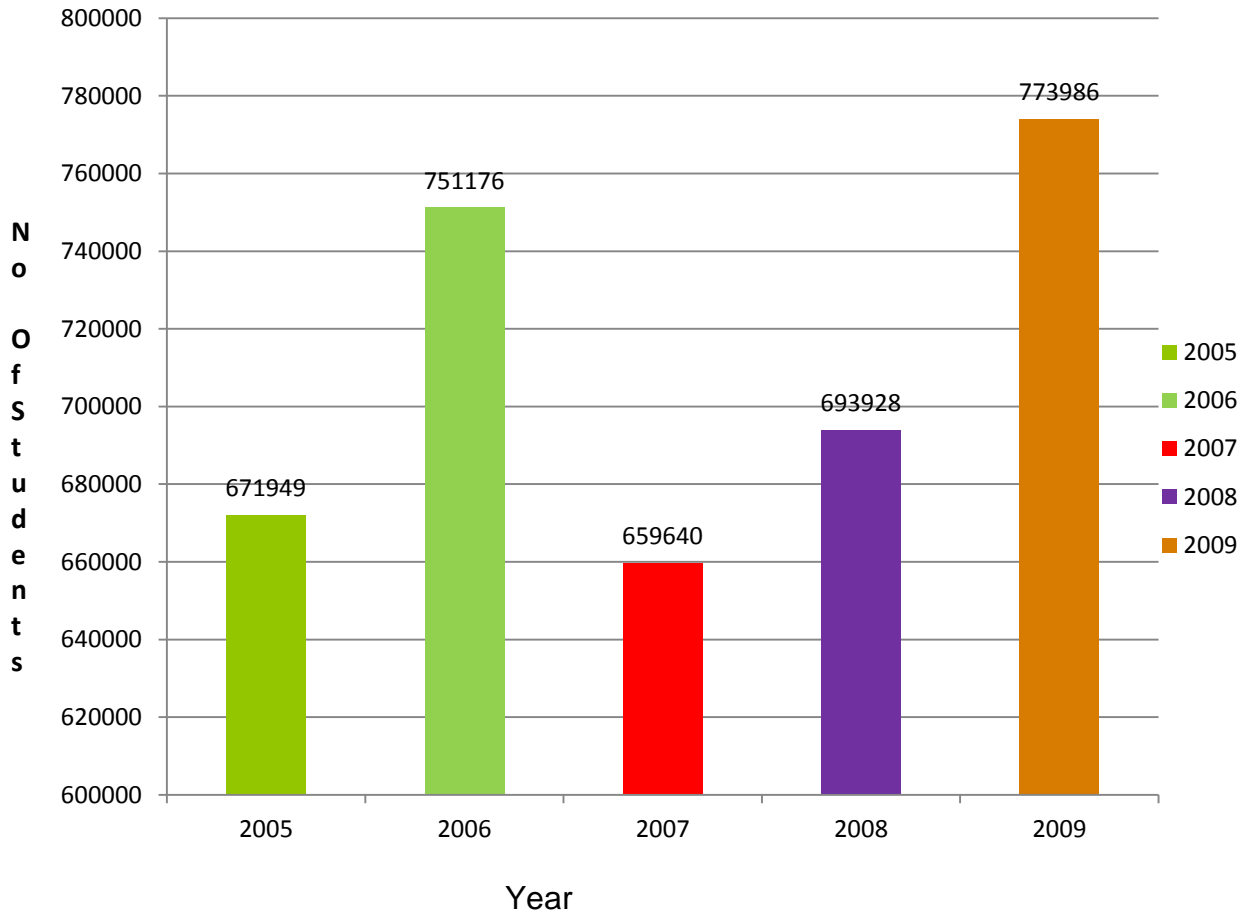
An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

આલેખ - ૧.૧

Year wise total number of Students of SSC board

VIDHYAYANA

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

An International Multidisciplinary Research e-Journal

સારણી – ૧.૨

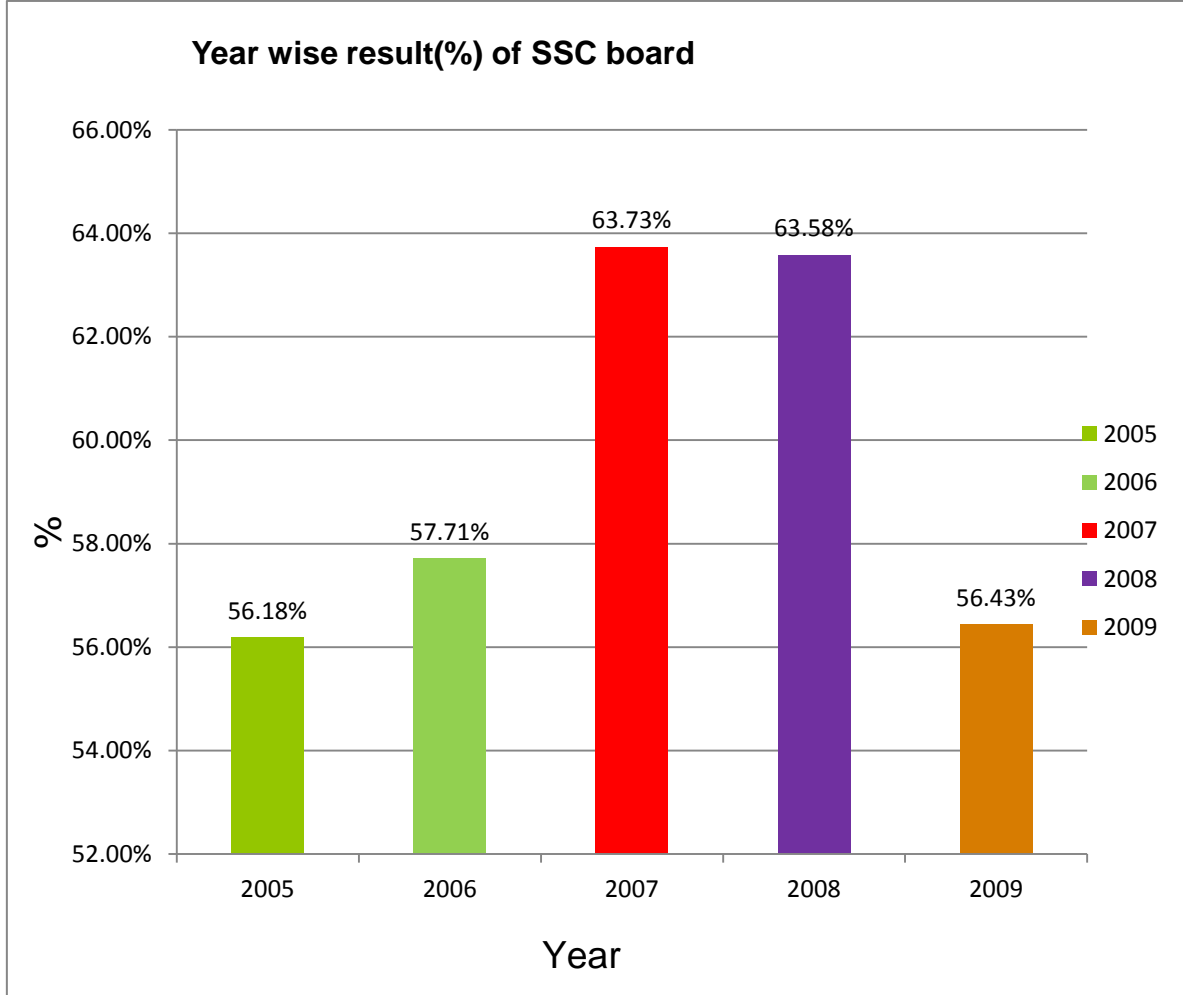
માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦નું વર્ષવાર પરિણામ (ટકાવારી)

વર્ષ	કેન્દ્રોની સંખ્યા	નોંધાયેલા ઉમેદવારોની સંખ્યા	ઉપસ્થિત ઉમેદવારોની સંખ્યા	ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારોની સંખ્યા	પરીણામ (ટકા)
2005	468	6,71,949	6,61,680	3,71,447	56.18%
2006	467	7,51,176	7,42,521	4,28,543	57.71%
2007	467	6,59,640	6,52,321	4,15,726	63.73%
2008	479	6,93,928	6,87,917	4,37,360	63.58%
2009	539	7,73,986	7,68,042	4,33,387	56.43%

- સારણી-૧.૨ માં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ નું વર્ષવાર પરિણામ દર્શાવેલ છે.
- આલેખ-૧.૨ માં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ નું વર્ષવાર પરિણામ (ટકાવારી) દર્શાવેલ છે.
- વર્ષ-૨૦૦૫ થી વર્ષ-૨૦૦૯ સુધીના વર્ષોમાં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ નું વર્ષવાર પરિણામ અનુક્રમે ૫૬.૧૮ ટકા, ૫૭.૭૧ ટકા, ૬૩.૭૩ ટકા, ૬૩.૫૮ ટકા અને ૫૬.૪૩ ટકા હતું.
- આલેખ પરથી સ્પષ્ટ જણાય છે કે આ પાંચેય વર્ષોમાં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ નું પરિણામ સૌથી વધુ વર્ષ-૨૦૦૭ માં ૬૩.૭૩ ટકા અને સૌથી ઓછું વર્ષ-૨૦૦૫ માં ૫૬.૧૮ ટકા જોવા મળ્યું હતું.
- વર્ષ-૨૦૦૫માં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦નું પરિણામ ૫૬.૧૮ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૬ માં વર્ષ-૨૦૦૫ કરતા પરિણામમાં ૧.૫૩ ટકાનો વધારો થઈ પરિણામ ૫૭.૭૧ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૭ માં વર્ષ-૨૦૦૬ કરતા પરિણામમાં ૬.૦૨ ટકાનો વધારો થઈ પરિણામ ૬૩.૭૩ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૮ માં વર્ષ-૨૦૦૭ કરતા પરિણામમાં ૦.૧૫ ટકાનો નહિવત ઘટાડો થઈ પરિણામ ૬૩.૫૮ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૯ માં વર્ષ-૨૦૦૮ કરતા પરિણામમાં ૭.૧૫ ટકાનો આશ્ચર્યજનક ઘટાડો થઈ પરિણામ ૫૬.૪૩ ટકા જોવા મળ્યું હતું.
- આ પાંચેય વર્ષોમાં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ નું વર્ષવાર પરિણામ ૫૫ થી ૬૫ ટકાની આસપાસ જોવા મળે છે. જે અપેક્ષા કરતા ઓછું કહી શકાય. આવા ઓછા પરિણામ આવવા માટેના જવાબદાર કારણો જાણવા આવશ્યક બની રહે છે. કારણ કે આવા પરિણામથી અપવ્યવ અને સ્થગિતતામાં વધારો થાય છે. માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ ના વર્ષવાર પરિણામમાં સુધારો થાય તે માટેના સઘન પ્રયત્નો હાથ ધરવા જરૂરી છે.

आलेख - १.२

VIDHYAYANA

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

An International Multidisciplinary Research e-Journal

सारणी-१.३

माध्यमिक शिक्षणबोर्डना धोरण - १० ना वर्षवार उत्तीर्ण उमेदवारोनुं परिणाम

वर्ष	नोंधायेला उमेदवारोनी संख्या	उत्तीर्ण उमेदवारोनी संख्या	परिणाम (टका)
2005	6,71,949	3,71,747	55.32%
2006	7,51,176	4,28,543	57.05%
2007	6,59,640	4,15,726	63.02%
2008	6,93,928	4,37,360	63.03%
2009	7,73,986	4,33,387	55.99%

- सारणी १.३ मां माध्यमिक शिक्षण बोर्डना धोरण-१० ना वर्षवार उत्तीर्ण थता विद्यार्थीओनुं परिणाम (टकावारी) दर्शावेल छे.
- आलेख १.३ मां वर्षवार उत्तीर्ण विद्यार्थीओनुं परिणाम(टकावारी) दर्शावेल छे.
- वर्ष-२००५ थी वर्ष २००८ सुधीना वर्षोमां माध्यमिक शिक्षण बोर्डना धोरण -१० ना वर्षवार उत्तीर्ण विद्यार्थीओनी टकावारी अनुक्रमे ५५.३२ टका, ५७.०५ टका, ६३.०२ टका, ६३.०३ टका अने ६५.९९ टका छती.
- आलेख परथी स्पष्ट थाय छे के वर्ष-२००५ थी वर्ष-२००८ सुधीना वर्षो दरमियान वर्षवार उत्तीर्ण थता उमेदवारोनी सौथी वधु टकावारी वर्ष-२००८ मां ६३.०३ टका छती ज्यारे सौथी ओछी टकावारी वर्ष-२००५ मां ५५.३२ टका छती.
- वर्ष-२००५ मां उत्तीर्ण थता विद्यार्थीओनी टकावारी ५५.३२ टका छती. वर्ष-२००६ मां वर्ष-२००५ करता परिणाममां १.७३ टकानो वधारो थर्ष परिणाम ५७.०५ टका छतुं. वर्ष-२००६ करता परिणाममां ५.९७ टकानो वधारो थर्ष परिणाम ६३.०२ टका छतुं. वर्ष-२००८ मां वर्ष-२००७ करता परिणाममां ०.०१ टकानो नखिवत वधारो थर्ष परिणाम ६३.०३ टका छतुं. वर्ष-२००८ मां वर्ष-२००८ करता परिणाममां ७.०४ टकानो घटाडो थर्ष परिणाम ६५.९९ टका जोवा मण्यु छतुं.
- आ पांयेय वर्षमां वर्ष-२००५ थी वर्ष २००८ सुधीना वर्षोमां विद्यार्थीओनो उत्तीर्ण थवानी टकावारीमां क्रमशः वधारो जोवा मण्यो छतो. परंतु वर्ष-२००८ मां ते वर्षना अगाउना वर्ष करता परिणाममां आश्चर्यजनक घटाडो जोवा मण्यो छतो जे थोडी चिंताजनक बाबत छे.
- वर्ष-२००५ थी वर्ष -२००८ सुधीना वर्षोमां विद्यार्थीओनी उत्तीर्ण थवानी टकावारी ५५ थी ६५ टकानी आसपास जोवा मणी छती. जे प्रमाणां ओछी गणाय. आ परिणाम आटलु ओछु आववा माटेना जवाबदार कारणां शोधी तेनी असर शक्य तेटली ओछी थाय अे दिशामां प्रयत्नो छाथ धरवा आवश्यक छे.

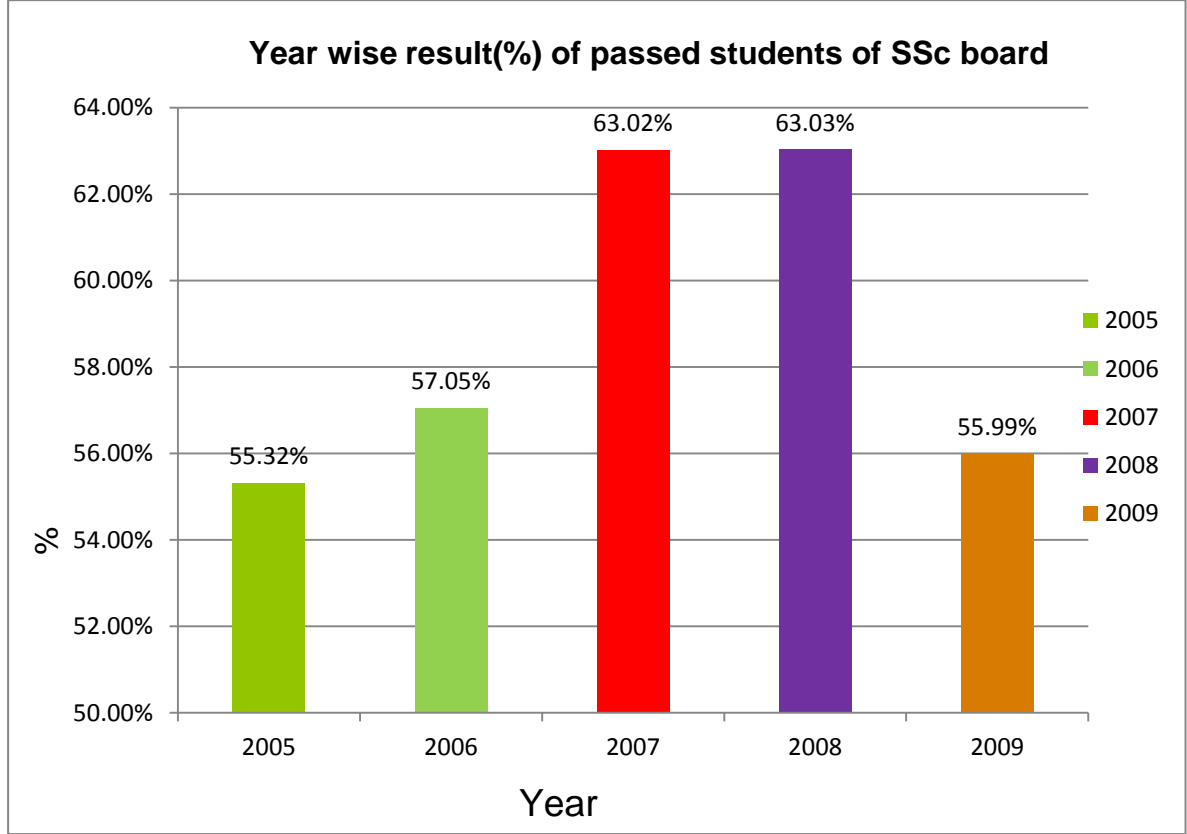
VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

આલેખ-૧.૩

સારણી-૧.૪

માધ્યમિક શિક્ષણબોર્ડના ધોરણ ૧૦ ના વર્ષવાર અનુત્તીર્ણ ઉમેદવારોનું પરિણામ

વર્ષ	નોંધાયેલા ઉમેદવારોની સંખ્યા	અનુત્તીર્ણ ઉમેદવારોની સંખ્યા	પરિણામ (ટકા)
2005	6,71,949	3,00,202	44.68%
2006	7,51,176	3,22,633	42.95%
2007	6,59,640	2,43,914	36.98%
2008	6,93,928	2,56,568	36.97%
2009	7,73,986	3,40,599	44.01%

- સારણી ૧.૪ માં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ ના વર્ષવાર અનુત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓનું પરિણામ (ટકાવારી) દર્શાવેલ છે.
- આલેખ ૧.૪ માં વર્ષવાર અનુત્તીર્ણવિદ્યાર્થીઓનું પરિણામ (ટકાવારી) દર્શાવેલ છે.

VIDHYAYANA

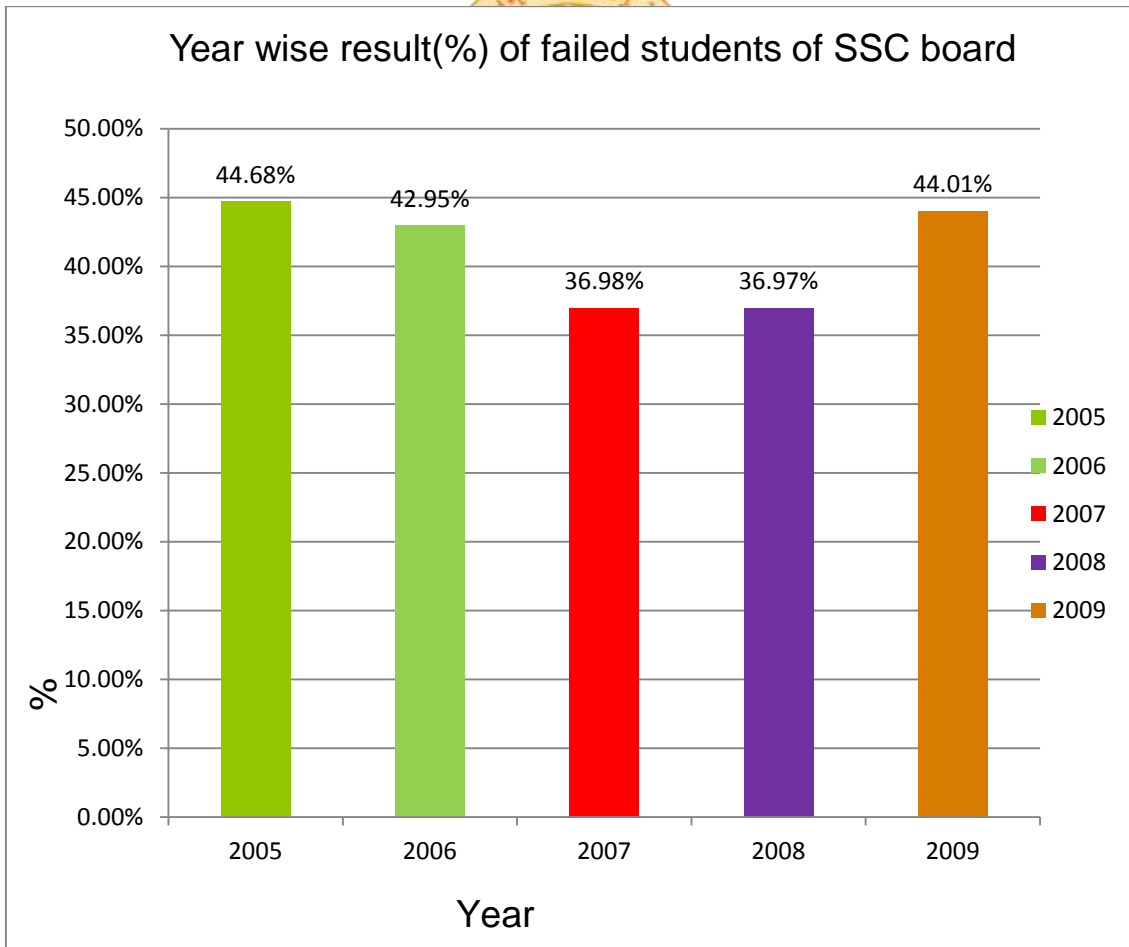
ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

An International Multidisciplinary Research e-Journal

- आलेख परथी स्पष्ट थाय छे के वर्ष-२००५ थी वर्ष-२००६ सुधीना वर्षोमां वर्षवार अनुत्तीर्ण विद्यार्थीओनी टकावारी सौथी वधु वर्ष-२००५ मां ४४.६८ टका छती. जयारे सौथी ओछी टकावारी वर्ष-२००८ मां ३६.९७ टका छती.
- वर्ष-२००५ मां अनुत्तीर्ण थता विद्यार्थीओनी टकावारी ४४.६८ टका छती. वर्ष-२००६ मां वर्ष-२००५ करता परिणाममां १.७३ टकानो घटाडो थर्ष परिणाम ४२.९५ टका छतुं. वर्ष-२००७ मां वर्ष-२००६ करता परिणाममां ५.९७ टकानो घटाडो थर्ष परिणाम ३६.९८ टका छतुं. वर्ष-२००८ मां वर्ष-२००७ करता परिणाममां ०.०१ टकानो घटाडो थर्ष परिणाम ३६.९७ टका छतुं. वर्ष-२००९मां वर्ष -२००८ करता परिणाममां ७.०४ टकानो वधारो थर्ष परिणाम ४४.०१ टका छतुं.
- आ पांयेय वर्षोमां वर्ष-२००५ थी वर्ष-२००८ सुधीना वर्षोमां विद्यार्थीओनी अनुत्तीर्ण थवानी टकावारीमां क्रमशः घटाडो जोवा मण्यो छतो. जे सारी बाबत गण्णी शकाय. परंतु वर्ष-२००६ मां ते वर्षना अगाठिना वर्ष करता परिणामनी टकावारीमां वधारो जोवा मण्यो जे थोडी दृःभट बाबत गण्णी शकाय.
- वर्ष-२००५ थी वर्ष-२००६ सुधीना वर्षोमां माध्यमिक शिक्षण बोर्डना धोरण-१० ना वर्षवार अनुत्तीर्ण विद्यार्थीओनी टकावारी अनुक्रमे ४४.६८ टका, ४२.९५ टका, ३६.९८ टका, ३६.९७ टका अने ४४.०१ टका छती.
- वर्ष-२००५ थी वर्ष-२००६ सुधीना वर्षोमां विद्यार्थीओनी अनुत्तीर्ण थवानी टकावारी ३५ थी ४५ टकानी आसपास जोवा मणी छती जे अपेक्षा करतां थोडी वधु छे. आ टकावारीमां शक्य तेटलो घटाडो थाय अे माटेना प्रयासो छाय धरवानी ताकीदे जरूर छे. कारण के आवा परिणामो अपव्यय अने स्थगितताना प्रश्नोमां वधारो करे छे.

आलेख-१.४

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

સારણી – ૧.૫

માધ્યમિક શિક્ષણબોર્ડના ધોરણ – ૧૦ ના વર્ષવાર ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારોનું પરિણામ

વર્ષ	નોંધાયેલા ઉમેદવારની સંખ્યા	ઉપસ્થિત ઉમેદવારની સંખ્યા	ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારની સંખ્યા	પરિણામ (ટકા)
2005	6,31,470	6,21,550	3,40,595	54.80%
2006	6,84,203	6,75,989	3,80,867	56.34%
2007	4,91,037	4,87,450	3,40,716	69.90%
2008	5,34,030	5,31,564	3,59,572	67.64%
2009	5,64,464	5,62,155	3,50,442	62.34%

- સારણી ૧.૫ માં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડમાં ધોરણ-૧૦ ના વર્ષવાર ગુજરાત માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી દર્શાવેલ છે.
- વર્ષ-૨૦૦૫ થી વર્ષ-૨૦૦૯ સુધીના વર્ષોમાં ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ થતા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી અનુક્રમે ૫૪.૮૦ ટકા, ૫૬.૩૪ ટકા, ૬૯.૯૦ ટકા, ૬૭.૬૪ ટકા અને ૬૨.૩૪ ટકા હતી.
- આ પાંચેય વર્ષોમાં ગુજરાતી માધ્યમમાં વિદ્યાર્થીઓની સૌથી વધુ સંખ્યા વર્ષ-૨૦૦૬ માં ૬,૮૪,૨૦૩ હતી. જ્યારે સૌથી ઓછી સંખ્યા વર્ષ-૨૦૦૭ માં ૪,૯૧,૦૩૭ હતી. વર્ષ-૨૦૦૫ અને વર્ષ-૨૦૦૬ માં ગુજરાતી માધ્યમના વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા છ લાખથી પણ વધુ હતી વર્ષ-૨૦૦૮ અને વર્ષ-૨૦૦૯ માં ગુજરાતી માધ્યમના વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા પાંચ લાખથી વધુ હતી.
- આલેખ પરથી જોતા સ્પષ્ટ જણાય છે કે આ પાંચેય વર્ષોમાં ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ થતાં વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી સૌથી વધુ વર્ષ-૨૦૦૭ માં ૬૯.૯૦ ટકા હતી. જ્યારે સૌથી ઓછી વર્ષ-૨૦૦૫ માં ૫૪.૮૦ ટકા હતી.
- વર્ષ-૨૦૦૫ માં ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ થતા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી ૫૪.૮૦ ટકા હતી. વર્ષ-૨૦૦૬માં વર્ષ-૨૦૦૫ કરતાં પરિણામમાં ૧.૫૪ ટકાનો વધારો થઈ પરિણામ ૫૬.૩૪ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૭માં વર્ષ-૨૦૦૬ કરતા પરિણામમાં ૧૬.૫૬ ટકા જેટલો નોંધપાત્ર ઘટાડો થઈ પરિણામ ૬૯.૯૦ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૮માં વર્ષ-૨૦૦૭ કરતા પરિણામમાં ૨.૨૬ ટકાનો ઘટાડો થઈ પરિણામ ૬૭.૬૪ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૯ માં વર્ષ-૨૦૦૮ કરતા પરિણામમાં ૫.૩૦ ટકાનો ઘટાડો થઈ પરિણામ ૬૨.૩૪ ટકા હતું.
- વર્ષ-૨૦૦૫ થી વર્ષ-૨૦૦૭ સુધીના વર્ષોમાં ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારીમાં ક્રમશઃ વધારો જોવા મળ્યો હતો. જ્યારે વર્ષ-૨૦૦૭ થી વર્ષ-૨૦૦૯ સુધીના વર્ષોમાં આ ટકાવારીમાં ક્રમશઃ ઘટાડો મળ્યો હતો.
- આ પાંચેય વર્ષોમાં ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ થતાં વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી ૫૫ થી ૬૫ ટકાની આસપાસ જ હતી જે અપેક્ષા કરતા ઓછી ગણાય. આ પરિણામમાં સુધારણા થાય તે માટેના પ્રયાસો હાથ ધરવા અનિવાર્ય છે કારણ કે ગુજરાતી માધ્યમમાં પરીક્ષા આપનાર વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા સૌથી વધુ હોય છે.

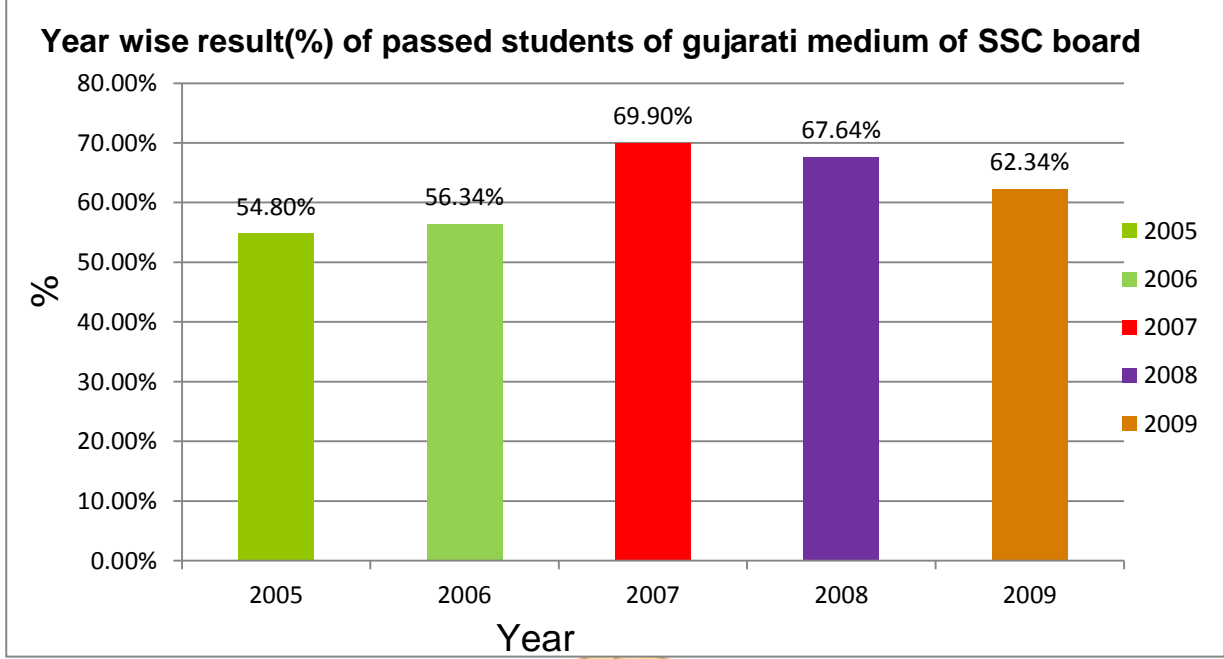
VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

આલેખ-૧.૫

સારણી-૧.૬

માધ્યમિક શિક્ષણબોર્ડના ધોરણ - ૧૦ ના વર્ષવાર હિન્દી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારોનું પરિણામ

વર્ષ	નોંધાયેલા ઉમેદવારની સંખ્યા	ઉપસ્થિત ઉમેદવારની સંખ્યા	ઉત્તીર્ણ ઉમેદવારની સંખ્યા	પરિણામ (ટકા)
2005	11,429	11,279	7088	62.84%
2006	12,924	12,924	7026	54.36%
2007	10,489	10,489	6795	64.78%
2008	11,984	11,984	7240	60.41%
2009	12,911	12,911	8085	62.62%

- સારણી -૧.૬માં માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ના વર્ષવાર હિન્દી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ થતા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી દર્શાવેલ છે.
- આલેખ-૧.૬ માં વર્ષવાર હિન્દી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓનું પરિણામ (ટકાવારી) દર્શાવેલ છે.
- વર્ષ-૨૦૦૫ થી વર્ષ-૨૦૦૯ સુધીના વર્ષોમાં હિન્દી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ થતા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી અનુક્રમે ૬૨.૮૪ ટકા, ૫૪.૩૬ ટકા, ૬૪.૭૮ ટકા, ૬૦.૪૧ ટકા અને ૬૨.૬૨ ટકા હતી.
- પાંચેય વર્ષોમાં હિન્દી માધ્યમમાં વિદ્યાર્થીઓની સૌથી વધુ સંખ્યા વર્ષ-૨૦૦૬ માં ૧૩,૧૯૯ હતી. અને સૌથી ઓછી સંખ્યા વર્ષ-૨૦૦૭ માં ૧૦,૫૪૫ હતી. આ પાંચેય વર્ષોમાં હિન્દી માધ્યમના વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યામાં નોંધપાત્ર વધઘટ જોવા મળી નહોતી.

VIDHYAYANA

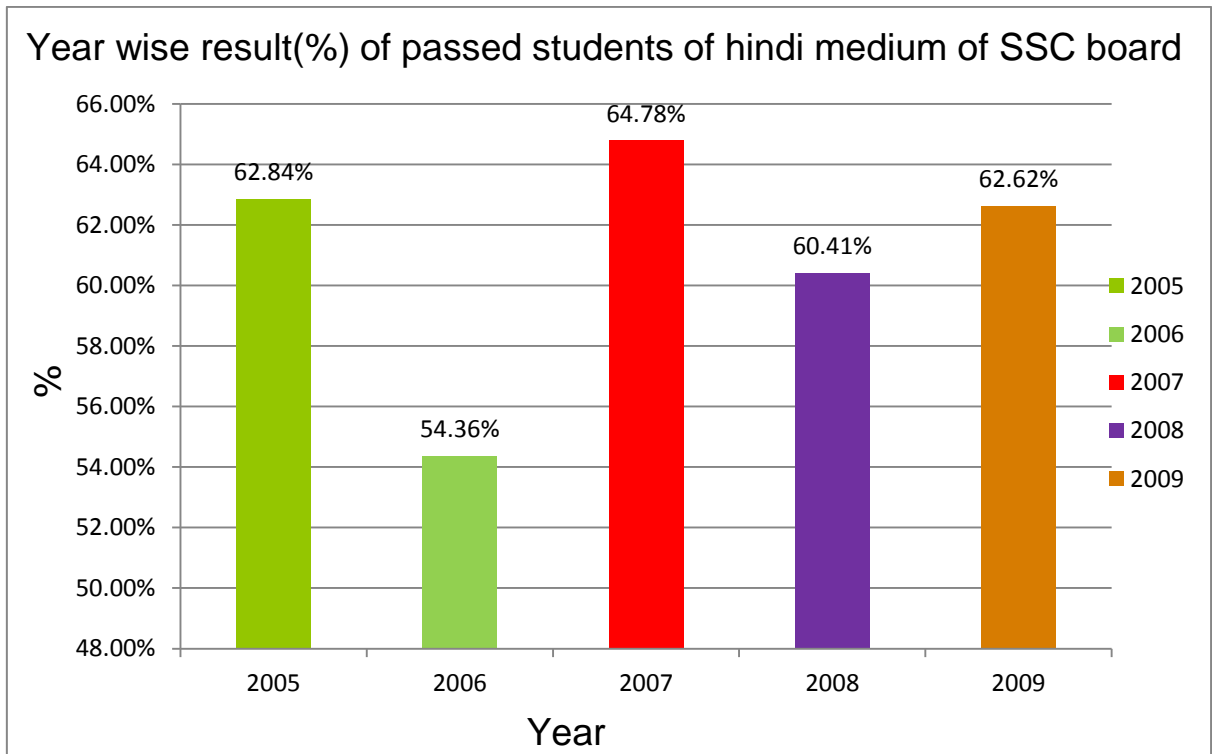
ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

An International Multidisciplinary Research e-Journal

- આલેખ પરથી સ્પષ્ટ જણાય છે કે આ પાંચેય વર્ષોમાં હિન્દી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી સૌથી વધુ વર્ષ-૨૦૦૭ માં ૬૪.૭૮ ટકા હતી. જ્યારે સૌથી ઓછી વર્ષ-૨૦૦૬ માં ૫૪.૩૬ ટકા હતી.
- વર્ષ-૨૦૦૫ માં હિન્દી માધ્યમથી ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી ૬૨.૮૪ ટકા હતી. વર્ષ-૨૦૦૬માં વર્ષ-૨૦૦૫ કરતા ૭.૯૮ ટકાનો ઘટાડો થઈ પરિણામ ૫૪.૩૬ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૭માં વર્ષ-૨૦૦૬ કરતા ૪૦.૪૨ ટકાનો વધારો થઈ પરિણામ ૬૪.૭૮ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૮ માં વર્ષ-૨૦૦૭ કરતા ૪.૩૭ ટકાનો ઘટાડો થઈ પરિણામ ૬૦.૪૧ ટકા હતું. વર્ષ-૨૦૦૯ માં વર્ષ-૨૦૦૮ કરતા ૨.૨૧ ટકાનો વધારો થઈ પરિણામ ૬૨.૬૨ ટકા હતું. આ પાંચેય વર્ષોમાં હિન્દી માધ્યમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારીમાં સામાન્ય વધઘટ જોવા મળી હતી.
- આ પાંચેય વર્ષો દરમિયાન પરિણામ ૫૫ થી ૬૫ ટકાની આસપાસ જોવા મળ્યા હતા. વર્ષવાર હિન્દી માધ્યમના વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા તરફ દ્રષ્ટિપાત કરતા જણાય છે કે આ પરિણામો અપેક્ષા કરતા ઓછું ગણાય.
- હિન્દી માધ્યમથી વિદ્યાર્થીઓની ઓછી સંખ્યા સૂચવે છે કે મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ માર્તભાષાના અર્થાત્ ગુજરાતી માધ્યમમાં અભ્યાસ કરવાનું પસંદ કરે છે.

આલેખ - ૧.૬

સંશોધન અંગેના સૂચનો

માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ - ૧૦ના વર્ષવાર પરિણામમાં ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ લાવવા માટે સંશોધકે પ્રસ્તુત અભ્યાસના આધારે નીચે મુજબના કેટલાક સૂચનો કરેલ છે. સરળતા ખાતર આ સૂચનો કેટલાક વિભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે.

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

शाणाना आचार्योने सूचनो

१. दरेक विषय शिक्षकोने तेना विषयना शिक्षणकार्यना उपयोगी साधनो अने संदर्भ पुस्तको मणी रडे तेवी व्यवस्था गोठववी जोईअे अने तेनो योग्य उपयोग थाय ते पण जोवु जोईअे. दरेक विषय शिक्षकने पूरता प्रमाणां तास मणे ते प्रमाणे समयपत्रकनुं आयोजन करवुं जोईअे.
२. पोतानी शाणामां जाडेर परीक्षाना परिणामो अंगे नाना नाना संशोधनो डाय धरवा जोईअे. जेथी जे ते विषयशिक्षक पोताना विषयना परिणाम अंगे चिंताशील बनी शके.
३. धोरण-१० ना परिणामो सुधारवा शाणामां विशिष्ट प्रकारनी सुविधाओ उल्मी करवी जोईअे आ माटे आचार्योअे रात्रिवर्गो, कोचिंग क्लास, समयांतरे कसोटीओ वगरे जेवा पगलाओ डाय धरवा जोईअे.
४. विद्यार्थीओमां माध्यमिक शिक्षणना प्रारंभथी ज योग्य प्रकारनी अभ्यास टेवो केणवाय अेवी जोगवाઈ करवी जोईअे. आ माटे शाणा कक्षाअे विशिष्ट प्रोजेक्ट डाय धरवा जोईअे.
५. विद्यार्थीओना वालीओ पोताना बाणकोना अभ्यास प्रत्ये सजाग बने ते माटे वाली मंडणनी रचना करवी जोईअे.
६. विद्यार्थीओने पूरती सुविधा मणी रडे ते प्रकारना छात्रालयो उल्मा करवा जोईअे तथा सडूं परिणाम मेणवनार विद्यार्थीओने योग्य प्रत्साडन पण आपवुं जोईअे.

शिक्षकोने सूचनो

१. विद्यार्थी जाडेर परीक्षाथी गभरामण न अनुभवते ते माटे विद्यार्थीओने योग्य प्रकारनुं मार्गदर्शन आपवुं जोईअे जे तेमने उपयोगी बनी शके.
२. शिक्षके पोताना विषयना विविध वर्षोना परिणामोअे अभ्यास करी परिणाम पर असर करता परिबणो शोधी काढवा जोईअे अने नबणा परिणामो माटेना जवाबदार परिबणो नियंत्रित करवा जोईअे.
३. शिक्षके पोताना विषय अनुरूप योजाता वर्कशोप, सेमिनार, अभ्यास वर्तुणनी भेठको वगरेमां नियमित रीते डायजरी आपवी जोईअे.
४. जाडेर परीक्षाना परीक्षण कार्य साथे संकणायेला शिक्षकोअे वैज्ञानिक ढबे अने गंभीरताथी कार्य करवुं जोईअे.
५. गणित-विज्ञान जेवा विषयो वर्षवार परिणाममां सुधारो थाय अेवा प्रयत्नो डाय धरवा जोईअे.

वालीओने सूचनो

१. वालीओने पोताना पाल्यना अभ्यासक्रममां पूरतो रस लेवो जोईअे. तेनामां साथी अभ्यास टेवो प्रारंभथी ज केणवाय तेवा प्रयासो करवा जोईअे. विषय पसंदगी अने अभ्यासमां योग्य मार्गदर्शन सतत आपता रडेवुं जोईअे.
२. वालीअे पोताना पाल्यनी शाणामां अवारनवार मुलाकात लईने आचार्यश्री अने शिक्षकगणने मणीने पोताना पाल्यना अभ्यास अंगेनी साथी माळिती मेणववी जोईअे अने जरूर जणाय त्यां पोताना पाल्यने योग्य सूचनो करवा जोईअे.
३. पोताना पाल्य नियमित शाणाअे जाय, नियमित गृहकार्य करे वगरे बाबतोअे संपूर्ण भ्याल राभवो जोईअे.

विद्यार्थीओने सूचनो

१. विद्यार्थीओअे पोतानामां सारी अभ्यासटेवो विकसाववी जोईअे.
२. पोताना अभ्यासमां आवता विषयोना पायाना भ्यालो अने पूर्वज्ञान संगीन बने तेवा प्रयत्नो करवा जोईअे.
३. पोताना अभ्यास अंतर्गत पूरती यर्चा-विचारणा शिक्षको अने वालीओ साथे करवी जोईअे.
४. दरेक विषयमां पूरतो रस केणवी दरेक विषयमां योग्य मडेनत करवी जोईअे.

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

ભાવિ આનુષંગિક સંશોધનો

કોઈપણ સંશોધન ક્યારેય પરિપૂર્ણ થતું નથી. કોઈપણ સંશોધનના તારણો એક નવા સંશોધન માટે દિશાસૂચક બને છે. અહીં પ્રસ્તુત સંશોધનમાંથી ઘણા અન્ય નવા સંશોધનો જન્મે છે. પ્રસ્તુત સંશોધનને અનુલક્ષીને નીચે જેવી બાબતોને સંશોધનનો વિષય બનાવી સંશોધન હાથ ધરી શકાય તેમ છે.

૧. ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણબોર્ડના ધોરણ-૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ના છેલ્લા પાંચ વર્ષોનાં પરિણામોની સમીક્ષા
૨. ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણબોર્ડના ધોરણ-૧૨(સામાન્ય પ્રવાહ)ના છેલ્લા પાંચ વર્ષોનાં પરિણામોનો વિવેચનાત્મક અભ્યાસ
૩. માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ધોરણ-૧૦ના વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓની છેલ્લા પાંચ વર્ષોનાં પરિણામોની સમીક્ષા
૪. સી.બી.એસ.સી.ના ધોરણ -૧૦ ના છેલ્લા પાંચ વર્ષોનાં પરિણામોની સમીક્ષા
૫. સી.બી.એસ.સી. અને એસ.એસ.સી. બોર્ડના છેલ્લા ત્રણ વર્ષોનાં પરિણામોનો તુલનાત્મક અભ્યાસ

ઉપસંહાર

કોઈપણ સમસ્યાનો ઉકેલ એકાદ નાનું સરખું સંશોધન કરી સૂચવી શકાય નહિ. પરંતુ જો આવા નાનાં સંશોધનથી કોઈ ઉકેલની યાવી મળી જાય તો તેનાથી મોટા પાયે સંશોધન હાથ ધરી જે તે સમસ્યાના ઉકેલ માટે યોગ્ય પગલાંઓ લઈ શકાય.

જાહેર પરીક્ષા પદ્ધતિ, પરીક્ષાના માળખાઓ અને પરિણામોએ છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી કેટલીક વિશિષ્ટ સમસ્યા સરજી છે. માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા ધોરણ -૧૦ ના અંતે લેવાતી જાહેર પરીક્ષાઓના પરિણામમાં જોવા મળતી વિસંગતતા એ એક ચર્ચાનો વિષય છે, સમસ્યાનો વિષય છે. આ બધી સમસ્યાના સંદર્ભમાં આ પરિણામોનો વિવિધ દ્રષ્ટિકોણથી ઉડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરેલ છે, અને તારણો રજૂ કરેલ છે. આ સંશોધનના તારણો બધા જ માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ માટે લાગુ ન પાડી શકાય તેમ છતાં પણ થોડે ઘણે અંશે માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, શાળાઓ, આચાર્યશ્રીઓ, શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શનરૂપ બને તો સંશોધનનો આ નમ્ર પ્રયાસ સાર્થક થયેલો દેખાશે.

VIDHYAYANA

VIDHYAYANA

An International Multidisciplinary Research e-Journal

ISSN 2454-8596

www.vidhyayanaejournal.org

સંદર્ભ સૂચિ

૧. પટેલ અરવિંદભાઈ આર.(૧૯૯૦), મેઘરજ તાલુકાની ઉત્તર બુનિયાદી માધ્યમિક શાળાઓનાં છેલ્લા પાંચ વર્ષના(૧૯૮૫ થી ૧૯૮૯) એસ.એસ.સી.ના વિદ્યાર્થીઓનાં પરિણામોનો વિવેચનાત્મક અભ્યાસ (અમદાવાદ: ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, એમ.એડ્., અપ્રકાશિત લઘુશોધ નિબંધ)
૨. પટેલ નિરંજનાબેન એસ.(૧૯૯૧), મહેસાણા જિલ્લાના ઉત્તર બુનિયાદી વિદ્યાલયોના ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓની પરીક્ષાના પરિણામોનું અંકશાસ્ત્રીય પૃથ્થકરણ (૧૯૮૬ થી ૧૯૯૦) (અમદાવાદ: ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, એમ.એડ્., અપ્રકાશિત લઘુશોધ નિબંધ)
૩. પટેલ અરવિંદભાઈ આર.(૧૯૯૨), સાબરકાંઠા જિલ્લાના ઉત્તર બુનિયાદી વિદ્યાલયોના ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓનાં (૧૯૮૭ થી ૧૯૯૧) સુધીના વાર્ષિક અને પ્રિલિમીનરી પરીક્ષાના પરિણામોનું અંકશાસ્ત્રીય પૃથ્થકરણ (અમદાવાદ: ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, એમ.એડ્., અપ્રકાશિત લઘુશોધ નિબંધ)
૪. કડેવાળ મનસુખ બી.(૧૯૯૮), રાજકોટ જિલ્લાની પ્રાથમિક શિક્ષણ શિષ્યવૃત્તિ પરીક્ષા વર્ષ:૧૯૯૬ના પરિણામોનો અભ્યાસ (અમદાવાદ: ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, એમ.એડ્., અપ્રકાશિત લઘુશોધ નિબંધ)
૫. પટેલ અમૃતભાઈ આર.(૧૯૯૯), દહેગામ તાલુકાની બહુશ્રેણીય વર્ગોવાળી પ્રાથમિક શાળાઓનાં છેલ્લા ત્રણ વર્ષના વાર્ષિક પરિણામોનો અભ્યાસ (અમદાવાદ: ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, એમ.એડ્., અપ્રકાશિત લઘુશોધ નિબંધ)
૬. રાવલ મેહુલભાઈ એન.(૨૦૦૪), ખેડા જિલ્લાની માધ્યમિક શાળાઓમાં લેવાયેલા ગણિત અને વિજ્ઞાનની નિદાન કસોટી અને પ્રથમ સત્રાંત કસોટીના પરિણામોનો તુલનાત્મક અભ્યાસ (અમદાવાદ: ગુજરાત યુનિવર્સિટી, એમ.એડ્., અપ્રકાશિત લઘુશોધ નિબંધ)
૭. ઉપાધ્યાય ભદ્રેશભાઈ કે.(૨૦૦૫), મોડાસા તાલુકાની ઉત્તરબુનિયાદી માધ્યમિક શાળાઓનાં છેલ્લા પાંચ વર્ષના એસ.એસ.સી.ના વિદ્યાર્થીઓનાં પરિણામોનો વિવેચનાત્મક અભ્યાસ (અમદાવાદ: ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, એમ.એડ્., અપ્રકાશિત લઘુશોધ નિબંધ)
૮. અસ્મિતાબેન ઓવરાજભાઈ(૨૦૦૬), ગુજરાત રાજ્ય માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા ૨૦૦૫ માં લેવાયેલ ધોરણ-૧૦ની પરીક્ષામાં પાસ થયેલ વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓનાં પરિણામોનો અભ્યાસ (અમદાવાદ: ગુજરાત યુનિવર્સિટી, , એમ.એડ્., અપ્રકાશિત લઘુશોધ નિબંધ)
૯. શાહ દિપિકા ભદ્રેશભાઈ (૨૦૦૪), શૈક્ષણિક સંશોધન: વ્યાપવિશ્વ અને નિદર્શની પસંદગી, અમદાવાદ : યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
૧૦. Kamlesh M.L. (1986), Methodology of Research in Physical Education Sport (First Edition), Metro Politan Book Co.
૧૧. દેસાઈ, એચ. જી. અને દેસાઈ, કે. જી.(૧૯૯૭). સંશોધનની પદ્ધતિઓ અને પ્રવિધિઓ (છટ્ટી આવૃત્તિ). અમદાવાદ : યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
૧૨. ઉયાટ, દિનેશચંદ્ર એ.(૧૯૮૮). સંશોધનનું સંદોહન. રાજકોટ: સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી.